

Dnr: 2022-013161

Energimyndigheten
Trygg naturgas

Maria Malmkvist
maria.malmkvist@energigas.se

tryggnaturgas@energimyndigheten.se

Stockholm 25 oktober 2022

Remissvar gällande Energimyndighetens samråd kring uppdatering av Nationell krisplan för Sveriges naturgasförsörjning, version 1.4

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, har tagit del av rubricerat förslag. Vi tackar för möjligheten att bidra med synpunkter och delger härmed vårt yttrande enligt Energimyndighetens begäran om samråd den 11 oktober 2022.

Energigas Sverige anser att Energimyndighetens arbete med att utveckla den nationella krisplanen är viktigt och gasbranschen är givetvis mån om att det ska ske i samråd med branschen för att kunna hantera eventuella kriser på bästa sätt.

Det är viktigt att hanteringen av en kris sker på ett transparent och effektivt sätt med så lite påverkan på marknaden som möjligt, både i tider utan kris och inför/under en kris.

Energigas Sverige vill i detta sammanhang lyfta ett antal frågeställningar och synpunkter på det utskickade förslaget där vi lyfter frågor som vi anser behöver förtydligas eller utredas vidare. Kommentarer utgår från rubrikerna i krisplanen.

Vi vill dock lyfta några viktiga punkter inledningsvis

- Det saknas en tydlig beskrivning av hur kommunikationen mellan aktörerna ska gå till och vem som kommunicerar vad.
- Att öka/styra om produktionen av gas till kritiska förbrukare förutsätter att producenten och gasförbrukaren är i samma distributionsnät eller att det finns möjlighet att överföra gasen från ett nät till ett överliggande nät.
- Viktigt att myndigheten skyndsamt fastställer vilka aktörer som är kritiska förbrukare och att detta förankras med berörda parter.
- Förväntas berörda biogasproducenter och medelstora förbrukare ha en färdig krisplan 2022-10-31?

Allmän information

Eftersom förslaget på uppdaterad nationell krisplan nu inkluderar biogasproducenter och medelstora företag hade det varit intressant att få en lista över vilka företag och organisationer som har erhållit samrådet.

Under Allmän information inledningsvis står det:

”Samråd kring denna uppdatering har utfört med [samtliga naturgasföretag, större förbrukare, berörda länsstyrelser samt med branschorganisationen Energigas Sverige].”

Energigas Sverige utgår från att även de tillkommande aktörerna har erhållit samrådet, och att ovanstående mening endast behöver kompletteras med dessa.

Definition av krisnivåer

Energigas Sverige noterar att det har blivit en hänvisning till fel förordning. Förordning (EU) 2022/1368 ska vara förordning (EU) 2022/1369.

Eftersom Unionberedskap är en ytterligare krisnivå men som inte är kopplad till någon av krisnivåerna som nämns inledningsvis i kapitlet bör det tydliggöras med en egen rubrik eller att det redan i inledningen till kapitlet nämns att det finns en ytterligare en krisnivå utöver de tre som nämns. Annars finns risk att läsaren förvirras när det genomgående nämns att det är tre krisnivåer och först när läsaren är i slutet av avsnittet så kommer ytterligare en ny krisnivå.

Eftersom förordningen endast gäller till 2023-08-05 borde kanske även det framkomma av texten?

Åtgärder som ska vidtas för varje krisnivå

I den inledande tabellen där olika åtgärder beskrivs beroende på vilken krisnivå som har utlysts står det "Meddelande av bindande förbrukning". Energigas Sverige menar att det borde stå "Meddelande av maximalt bindande förbrukning" då berörda företag eventuellt vill använda mindre gas än den bindande förbrukningen. Detta gäller genomgående i texten, till exempel under 2.3 Kris.

Då det gäller "Påbjuden övergång till andra bränslen" för kritiska förbrukare, undrar gasbranschen om det omfattar företag som behörig myndighet redan vet har en alternativ lösning, eller omfattar detta krav även kritiska förbrukare som i dagsläget inte har en back-up? Vilken förordning/föreskrift reglerar myndighetens behörighet att påbjuda övergång till andra bränslen? Det vore bra att komplettera texten med en hänvisning till gällande regelverk så att det blir tydligt. Hur fungerar påbjuden övergång till andra bränslen företagets miljötillstånd? Vad gäller om det inte finns miljötillstånd för ett alternativt bränsle?

Under 2.1 Tidig varning, Åtgärd: Meddelande om vägledande förbrukning, behöver hänvisning ske till artikel 3 i förordning (EU) 2022/1369 eller kan artikel 3 utlämnas, eftersom den endast gäller till och med 2023-03-31? Om planen är att den Nationella krisplanen ska uppdateras igen vid den tidpunkten så kan hänvisningen givetvis kvarstå.

Under 2.3. Kris listas vilka icke-marknadsbaserade åtgärder som är aktuella att tillämpa under krisnivå kris. Här saknas Påbjuden övergång till andra bränslen. Bör inte även denna åtgärd ingå i listan?

Under Allmänt om förbrukningsminskning så står det följande: "Förbrukningen av gas begränsas eller stoppas helt hos gaskund, och återupptas när försörjningssituationen förbättrats. Viktigaste aktörer inom ramen för denna åtgärd är behörig myndighet, systembalansansvarig, transmissionsnätsoperatör, innehavare av distributionsledning, samt större förbrukare." Bör inte även balansansvariga ingå bland de viktiga aktörerna? Balansansvariga är den som har det ekonomiska ansvaret för balansen mellan tillförd och uttagen mängd gas i de inmatnings- och uttagpunkter som balansansvaret omfattar.

Under den rubriken är det även första gången benämningen "kritisk förbrukare" står med i den löpande texten. Här bör det finnas en hänvisning till definitionen av kritisk förbrukare under avsnitt Styrgas.

I tabell 1 (som egentligen är tabell 2) används orden "Övriga gasförbrukare" kopplat till storleken på användningen. Eftersom det i den övriga texten används benämningen "Större förbrukare" och "Medelstora förbrukare" så kan dessa benämningar med fördel även användas i tabellen för att öka tydligheten.

Det är också otydligt hur tabell 1 förhåller sig till punktlistan under Frånkopplingsplaner. Bör tabell 1 utökas med de kritiska förbrukarna? EnergiGas Sverige undrar även hur texten under tabell 1 förhåller sig till punktlistan under Frånkopplingsplaner och vad texten egentligen betyder. Betyder texten att man kan frångå styrgasprioriteringen?

För att förtydliga vad som menas med regionala och globala värdekedjor i detta sammanhang (stycket ovanför Åtgärd: Manuell förbrukningsminskning) föreslås en hänvisning till kapitel 8.

Under Åtgärd: Manuell förbrukningsminskning, "Behovet av manuell förbrukningsminskning" står det "...ska fördelas mellan enskilda förbrukare." Vilka förbrukare avses här? Större och medelstora?

Gäller Åtgärd: Bindande förbrukning (förslag Bindande maximal förbrukning) endast större förbrukare?

I vilket läge får företagen veta om de är kritiska förbrukare? I texten under Styrgas som beskriver "Kritiska förbrukare" tydliggörs vad som gäller för kritiska förbrukare, men där framgår det inte om de företag som omfattas får besked om detta. Vid vilken tidpunkt identifieras de kritiska förbrukarna? Som texten är skriven nu så går det att tolka det som att detta hanteras i händelse av att en krisnivå är utlyst. I detta arbete är det viktigt med framförhållning så att berörda företag vet vad som gäller.

Processen kring hur en kritisk förbrukare tas fram behöver kanske inte beskrivas, det räcker med en text som säger att det är behörig myndighet som beslutar om vilka företag som är kritiska förbrukare.

Under rubriken "Kritiska förbrukare" står det även att det är behörig myndighet som har ett ansvar för "gassystemets övergripande stabilitet." Detta kan tolkas som att behörig myndighet har ansvar på gassystemets stabilitet avseende trycket i gasledningen och balansen mellan in och utmatning av gas med mera.

EnergiGas Sverige föreslår därför att det omformuleras: "Behörig myndighet har ett övergripande ansvar för gassystemets försörjningstrygghet".

Under avsnitt Frånkopplingsplaner bör de två styckena under tabellen med prioriteringsklasser flyttas upp ovan så att läsaren förstår innebörden av tabellen.

Aktörers ansvar och roller

Behöver Figur 2 på sid 20 kompletteras med Medelstora förbrukare eftersom den Nationella krisplanen även omfattar dessa förbrukare?

Vidare beskriver inte figur 2 hur kommunikationen sker under de olika krisnivåerna. Hur och av vem får till exempel balansansvarig reda på att en kund (inklusive kundens mätaridentitet) ska bryta ifrån / reducera förbrukning? Kommunikationen med balansansvariga blir mycket viktig då de inte har insyn i vilka kunder som berörs men ska ta det ekonomiska ansvaret för de obalanser som eventuellt uppstår. Det bör finnas en beskrivning hur detta går till och hur det relaterar till 2.3 Rapporteringsskyldigheten under kris.

Under 5.2 Systembalansansvarig, varför är texten i tabellen ändrad från Berörda till Samtliga? Vilka omfattas i Samtliga?

Under 5.9 Medelstora förbrukare, där används på första raden ordet Mellanstor förbrukare. Det underlättar om endast ett begrepp används. Omfattas samtliga Medelstora förbrukare (gasbranschen uppskattar att det handlar om cirka 200 stycken) eller är det endast de Medelstora förbrukare som har utsetts till kritiska förbrukare? Vid vilken tidpunkt ska Medelstora förbrukare ha upprättat en krisplan och övriga åtaganden som krävs till följd av att förbrukarna omfattas av den uppdaterade Nationella krisplanen?

Under samma rubrik, i texten ovanför tabellen, står det endast Större förbrukare. Meningen är väl att det ska stå Medelstora förbrukare?

Har samtliga gasproducenter som avses under 5.10 Gasproducenter fått information om att de nu omfattas av Nationella krisplanen från och med 2022-10-31? Gasproducenterna ska ha planer för att kunna öka gasproduktionen efter instruktion från ledningsinnehavarna. Gäller det i enlighet med gällande miljötillstånd eller ska man kunna överskrida miljötillståndet i händelse av kris?

Att öka/styra om produktionen av gas till kritiska förbrukare förutsätter att producenten och gasförbrukaren är i samma distributionsnät eller att det finns möjlighet att överföra gasen från ett nät till ett överliggande nät (avsnitt 5.10 Gasproducenter i tabellen).

Tveka inte att höra av er om ni har frågor om ovanstående.

Med vänliga hälsningar

Maria Malmkvist
VD Energigas Sverige

Anna Liljeblad
Ansvarig Distribution och Industri